

RUDYARD KIPLING

Cartea junglei

Traducere și adaptare Liana Ciuche

Prefață Lucian Pricop

EDITURA CARTEX 2000

CUPRINS

<i>Cartea junglei, între scutism și animație Disney</i> (<i>prefață de Lucian Pricop</i>)	7
Frații lui Mowgli	11
Cântecul de vânătoare al haitei seonee.....	39
Vânătoarea lui Kaa.....	40
Cântecul de drum al neamului Bandar-log	76
Tigrul! Tigrul!	78
Cântecul lui Mowgli	102
Foca albă	106
Lukannon	134
„Rikki-Tikki-Tavi“	136
Cântecul de slavă al lui Darzee	160
Toomai al Elefanților	162
Shiva și Lăcusta	191
Slujitorii Maiestății Sale	194
Cântecul de paradă al animalelor de trupă.....	219

Cartea junglei, între scutism și animație Disney

Cartea junglei este o culegere de nuvele pe care Rudyard Kipling o scrie în timpul unei șederi de patru ani în Statele Unite, în Vermont. În prealabil, Kipling petrecuse mai bine de șase ani în India, de unde își trage inspirația pentru cele mai multe dintre nuvelele sale.

Publicată în 1894, în două volume, *Cartea junglei* și *A doua carte a junglei*, a devenit cea mai citită carte a lui Kipling și, probabil, una dintre cele mai cunoscute opere literare pentru copii. A fost laureat al Premiului Nobel pentru Literatură în anul 1907, iar motivația juriului vorbește despre „puterea de observație, originalitatea imaginației, virilitatea ideilor și remarcabilul talent narativ care caracterizează creația acestui autor de renume mondială“.

Fiecare dintre nuvelele din *Cartea junglei* spune o poveste care se desfășoară în junglă, spațiu populat de animale sălbatice și de oameni. Succesiunea nuvelor nu respectă un criteriu cronologic, dar vizează o construcție a destinului lui Mowgli puiul de om, educația sa, viața socială din interiorul lumii animalelor, legile junglei în fața cărora se supun toate vietățile, oameni și animale. Nu toate poveștile se petrec în jungla indiană, existând interstii în Alaska, unde „trăim“ istoria focilor guvernată de legile plajei.

La sfârșitul fiecărei nuvele, un scurt cântec în versuri, legat de aceasta, oferă o sinteză lirică, cu funcție ludică și, implicit, mnemotehnică.

Mowgli, copilul salvat și crescut de o familie de lupi, este prototipul eroului încarnând valorile morale, neperversitate de contactul cu lumea coruptă a umanului.

Cele câteva zeci de adaptări cinematografice de varii calități, coroborate cu desenul animat realizat de studiourile Disney în 1967 sau cu foarte recenta (2016) ecranizare liberă (în regia lui Jon Favreau, după un scenariu de Justin Marks și produs de Walt Disney Pictures) au construit un nou complex bibliografic, în care nu mai joacă doar personajele cu carnație literară ci și algoritmi grafici ai animației.

Posteritatea lui Kipling și, prin sinecdocă, a lui Mowgli au influențat direct ceea ce, în istoria culturii, se numește scutism. De fapt, istoriile povestite sunt fabule care se folosesc de regnul animalier într-o manieră antropomorfă pentru a extrage o morală. *Cartea junglei* constituie astfel un cadru imaginar, un ghid și o referință, pentru luvetism, o ramură a scutismului (fondat în 1907, în Anglia, de Lord Robert Baden-Powell) destinată copiilor de 8-12 ani. Copiii, numiți luvetari, sunt încadrați de animatori care împrumută deseori numele unuia dintre personajele din carte: Akela, șeful clanului care locuiește pe costișele munților Seonee; Bagheera, pantera neagră care îl învață pe Mowgli arta vânătorii; Baloo, ursul care îl învață Legea junglei; vulturul (care este un uliu în original); Kaa, pitonul, Raksha, Mama Lup.

Lucian Pricop

RUDYARD KIPLING

A doua carte a junglei

Traducere și adaptare Liana Ciuche
Prefață Lucian Pricop

EDITURA CARTEX 2000

CUPRINS

<i>Legile firii sunt imuabile</i> (Lucian Pricop).....	7
Cum s-a înstăpânit frica	11
Legea Junglei	37
Minunea lui Purun Bhagat	40
Cântecul lui Kabir	61
Jungla se întinde peste vale.....	62
Cântecul lui Mowgli împotriva oamenilor.....	101
Prădătorii de stârvuri.....	103
Cântecul valului	135
Ankusul regelui	136
Cântecul vânătorului	162
Quiquern	164
Angutivun Tina	198
Câine Roșu.....	200
Cântecul lui Chil	237
Iureșul primăverii.....	239
Cântec de rămas bun	271

LEGILE FIRII SUNT IMUABILE

Primele paragrafe ale discursului de prezentare al Premiului Nobel pentru Literatură din 1907 decernat lui Rudyard Kipling elogiază realizările acestuia ca poet. Este adevărat că poemele adunate în *Barrack-Room Ballads and Other Verses* (1892) au jucat un rol important în receptarea lui Kipling la finele secolului al XIX-lea drept un important scriitor – poate cel mai important scriitor britanic al generației sale; iar sonurile și ideile unora dintre poezii încă trezesc emoții estetice, dar, chiar și în unele dintre poezii transpare înzestrarea sa pentru narațiune. Tocmai de aceea Kipling e puțin cunoscut ca poet și celebru ca prozator, ca autor al cărților *The Jungle Book* (1894), *The Second Jungle Book* (1895) și *Just Just Stories: For Little Children* (1902) și ca povestitor al aventurilor eroului din romanul *Kim* (1901). Cea mai importantă realizare literară a sa este un corp remarcabil, prin varietate de povestiri scurte, forma în care și-a început cariera în anii 1880 și pe care a practicat-o de-a lungul întregii vieți.

În autobiografia sa, *Something of Myself for My Friends Known and Unknown* (1937), Kipling scrie: „Totul în viață mi s-a întâmplat într-un fel straniu încât a trebuit să joc în funcție de întâmplare“. Afirmatie care se verifică prin faptul că unele dintre cele mai puternice influențe îi vin din nașterea și experiența sa de copil în India. Joseph Rudyard Kipling s-a născut la 30 decembrie 1865 în Bombay. Tatăl său, John Lockwood Kipling, care a lucrat ca sculptor în timpul construcției Muzeului Victoria și Albert din

Londra în anii 1860, a venit în India, la Universitatea din Bombay, ca profesor de istoria sculpturii.

Pe când nu avea încă șase ani, Rudyard Kipling a fost trimis cu sora lui mai mică, Alice (Trix), pentru a-și urma studiile în Anglia. Au fost încredințați unei familii de religie evanghelică din Southsea, un mediu destul de restrictiv în ceea ce privește creșterea copiilor. Kipling poate că exagera rigurozitatea mediului, atunci când a rechemat-o în maniera rememorativă în povestirea „Baa, Baa Black Sheep“, inclusă în *Wee Willie Winkie and Other Child Stories* (1888). Își amintea despre sine ca despre o persoană ciudată. Energia și curiozitatea lui pentru cărți au atras constant pedepse domestice, iar problemele nediate diagnosticate cu vederea i-au creat dificultăți la școală. La vârsta de unsprezece ani, mama sa a venit în Anglia, probabil convocată de un prieten care descoperise situația lui Kipling. Și-a plasat fiul în Colegiul United Services, o școală organizată pentru a pregăti fiii ofițerilor militari și administratorilor coloniali pentru cariere similare.

De-a lungul anilor 1890 și la începutul veacului XX, cu o energie și o fecunditate nespecifică literelor britanice, Kipling și-a consolidat popularitatea și scriitura. Povestirile și poeziile sale au fost publicate în mod constant în reviste și în edituri din Marea Britanie și Statele Unite. A scris încă două romane în manieră realistă: *Captains Courageous* (1897), o poveste despre pescarii de pe Grand Banks din America de Nord și, mai ales, despre sine, și *Stalky C Co*, în care rememorează anii de școală. Totuși, cărțile care i-au adus popularitatea universală sunt *The Jungle Book* și *The Second Jungle Book*, dar și *Just So Stories*.

Când a scris pentru copii și despre propria copilărie în *Stalky C Co*, Kipling și-a moderat sentimentul de incoerență și incomprehensibilitate a existenței. În fabulele din *Just So Stories*, explică deseori adaptările biologice ca mecanisme sensibile pentru supraviețuire („Cum s-a ales leopardul cu pete“) și, uneori, ca pedeapsă pentru un comportament irațional. „Puiul de elefant“ își strânge trompa atunci când se apropie prea mult de un crocodil pentru a-l „consulta“ asupra obiceiurilor lui alimentare, o pedeapsă care se

transformă într-o recompensă atunci când puiul îi descoperă utilitatea, culegând fructe, făcând băie și stropindu-și membrii familiei sale, care l-au lăsat în urmă din pricina curiozității sale cu totul stranii.

Kipling admite în povestirile din *The Jungle Book* și *The Second Jungle Book*, scrise pentru copiii mai mari, o mare parte a violenței, pierderii și rigidității ignorante pe care a clamat-o în primele sale poezii și în povestirile scurte. Mowgli, personajul principal al majorității poveștilor, este un copil uman adoptat într-o haită de lupi („Frații lui Mowgli“). El învață limba animalelor, dobândește dușmani și aliați puternici (Baloo ursul, Kaa pitonul) și își descoperă propria putere (niciunul nu-l poate privi în ochi) pentru a deveni stăpânul junglei. De asemenea, el învață Legea junglei, care are mai multe clauze (vânătoarea pentru hrană și nu pentru plăcere, nu ucideți oamenii, pentru că oamenii au arme), dar care se limitează la un singur ordin: supune-te liderului. Bandarele, maimuțele ale căror moduri de a fi se aseamănă foarte mult cu cele ale oamenilor, nu au învățat această lege. Societatea umană are un fel de nelegiuire proprie.

Kipling afirmă ordinea chiar și în acest vacterl de ignoranță și anarhie. În cea mai impresionantă poveste din cele două colecții, „Red Dog“, Mowgli salvează haita de lupi folosindu-se de ferocitatea albinelor pentru a învinge rapacitatea câinilor sălbatici. Apoi, în ultima poveste, „The Spring Running“, Mowgli se supune legii biologiei sale și se întoarce la semeni.

În aceste povestiri pentru tinerii cititori, Kipling i-a permis liderului competent – aici un băiat – să nu modifice structura atemporală a firii, ci să caute să o organizeze astfel încât Mowgli, ajuns în pragul colibeii sale din Messua să poată auzi cântecul de rămas bun al lui Baloo, Kaa și Bagheera.

Lucian Pricop